

Naše slike.

Dolina Neretve. U glacijalno doba kad su visoki isponi sliva Neretve bili pokriti ledom, kotrljala je njena voda nizbrdo po svom koritu mnogo kamenja. Krupni su se komadi smirili odmah u blizini ledenika, dok je sitnije komade ona

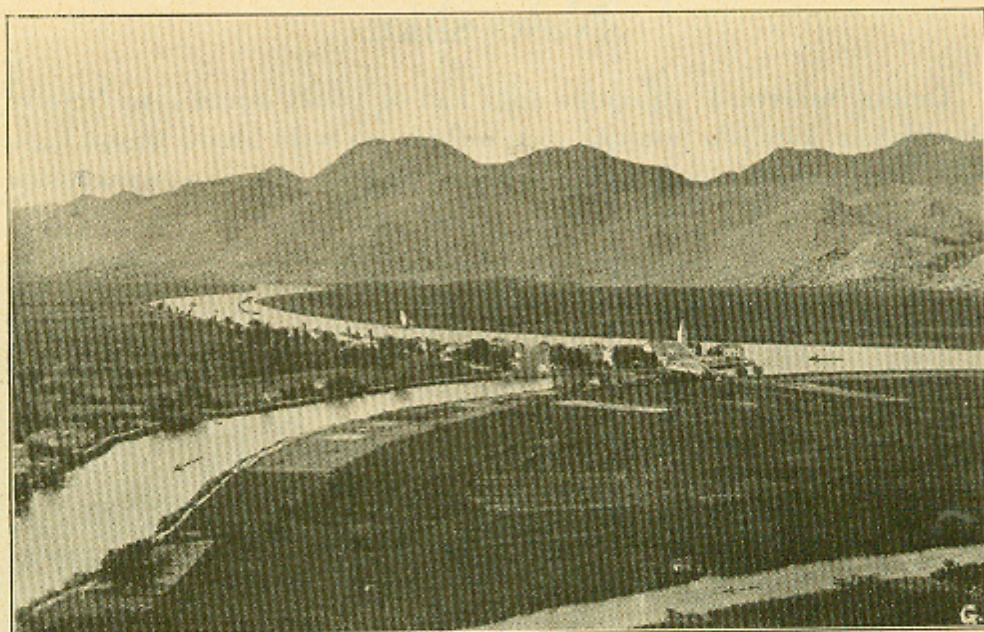
Dolina Neretve kod Mostara.

Foto: A. G.

turala dalje a najsitnije je čestice nosila suspendirane sve do ušća. Šljunak se tečajem vremena slijepio u konglomerat, koji ondje tvori dosta kompaktne kamenite mase. Kad je kasnije — početkom aluvija — počela slaziti jadranska obala, slaz je Neretve postajao sve veći a erozivna snaga njene vode sve jača. Poradi toga procesa rijeka je postepeno dubila svoje korito sve više i to dakako u onom istom konglomeratu, što ga je ona sama bila sedimentirala. — Dok je voda u Neretvi malene dubine vidi se taj razrovani konglomerat ne samo kod obala već i usred same rijeke kod Mostara i drugdje. Kad voda nabuja onda ona svojom mehaničkom a i kemijskom snagom postepeno poravnava gdje gdje konglomerat u ploče (desno na slici). Voda je pak suspendirane čestice postepeno taložila i napokon njima ispunila svu nekadanju morsku zavalu od Ga-

bele do mora; tim ju je pretvorila u dosta rodno tlo. U njem je sebi Neretva sačuvala jedno (glavno) korito i nekoliko sekundarnih, kojima teče u more, izgradivši tako deltasto ušće. Na jednoj od rastoka nalazi se *O p u z e n*.

A. G.

Dolina Neretve kod Opuzena.

Foto: A. G.

Iz Naučne Literature.

Václavík Anton: Podunajska dedina v Československu. — Bratislava, 1925.

U ovoj odlično opremljenoj omašnoj knjizi prikazao je autor opširno vrlo zanimljivu staru oazu Hrvata u zapadnoj Slovačkoj, koja se kao jedna od najopsežnijih i najbolje ilustriranih monografija može da stavi na čelo svim dosadašnjim radovima o ma kojem ogranku starih hrvatskih naseljenika bilo u Gradišću (Burgenlandu), Donjoj Austriji bilo Moravskoj resp. Slovačkoj. — Potpuno je prikazan život i kultura naših sunarodnika u selu *H o r v a t s k ý G r ó b* (Horvatský Vajzgrub ili naprosto Horvati u tamošnjem govoru, njem. Eisgrub, madž. Horvátgurab), neko 18 km SI od Bratislave. Autor je odabrao, upravo ovo selo s blizu 1.200 stanovnika u 195 kuća (koji se danas osjećaju već djelomice poslovačeni) stoga, jer su od ostalih hrvatskih naselja sačuvali dosad najbolje neke etnografske osobine a napose jezik pa i živu svijest o svojem hrvatskom podrijetlu (unatoč priklanjanju slovakizaciji).

Iz autorova historičkoga ogleda kolonizacije toga kraja razabira se kada su se ovi slovački Hrvati onamo doselili i gdje ih je sve bilo: u mjestima kao Male